

PATVIRTINTA
Kalvarijos gimnazijos direktoriaus
2014 m. birželio 16 dienos
įsakymu Nr. V1-108

KALVARIJOS GIMNAZIJOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI IR MOKYTOJUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gimnazijos švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau – **tvarka**) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804); Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 54-2644, 157-7969); Gimnazijos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Žin., 2011, Nr. 45-2121); Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-1393 (Žin., 2004, Nr.,100-3729; 2009, Nr. 44-1724; 2011, Nr. 99-4675); Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 08 d. įsakymu Nr. V-1229 (Žin., 2011, Nr. 92-4396); Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 08 d. įsakymu Nr. V-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395); Psichologinės pagalbos švietimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 05 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220);

2. Ši tvarka reglamentuoja gimnazijos darbuotojų — pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės vadovų, mokytojų ir mokyklos vadovų veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžiančią didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3. Tvarka nustato mokinių švietimo pagalbos organizavimą, formas ir rūšis, padedančias mokiniui įgyvendinti teisę į mokslą.

4. Švietimo pagalbos tikslai:

- 4.1. padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą;
- 4.2. užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi gimnazijoje;
- 4.3. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui mokykloje.

5. Švietimo pagalbos uždaviniai:

- 5.1. užtikrinti mokinių saugumą gimnazijoje;
- 5.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti gimnazijoje ar vengia tai daryti;
- 5.3. užtikrinti vaikų mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;
- 5.4. kartu su tėvais (globėjais/rūpintojais) padėti mokiniams pasirinkti ugdymo(-si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal jų galias;
- 5.5. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(-si);
- 5.6. padėti mokiniams adaptuotis gimnazijoje ar naujoje ugdymo pakopoje;
- 5.7. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

6. Švietimo pagalbos teikimo principai:

- 6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
- 6.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;

- 6.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis;
- 6.4. decentralizacija — šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
- 6.5. individualumas — pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;
- 6.6. veiksmingumas — remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

II. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

- 7. Švietimo pagalbos gavėjai — gimnazijos mokiniai, mokytojai, mokinių tėvai.
- 8. Švietimo pagalbos teikėjai — klasių vadovai, mokytojai, psichologas, socialinis pedagogas, specialusis pedagogas, logopedas, sveikatos priežiūros specialistas, mokyklos vadovai.
- 9. Švietimo pagalbos formos:
 - 9.1. individualus darbas su mokiniu:
 - 9.1.1. turinčiu specialiuųjų ugdymosi poreikių;
 - 9.1.2. mokomų namuose;
 - 9.1.3. besimokančiu pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą (jei kyla mokymosi sunkumų);
 - 9.1.4. besimokančiu pagal pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą (itin sėkmingai mokosi);
 - 9.1.5. iškilus individualioms problemoms.
 - 9.2. darbas su klase ar grupe:
 - 9.2.1. ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas;
 - 9.2.2. konsultacijos;
 - 9.2.3. darbas su gabiais mokiniais;
 - 9.2.4. psichologiniai ar sociologiniai tyrimai;
 - 9.2.5. specialiojo pedagogo ir/ar logopedo grupiniai užsiėmimai;
 - 9.2.6. profesinis bei karjeros planavimo informavimas;
 - 9.2.7. sveikatinimo veiklos vykdymas.
 - 9.3. darbas su mokinio šeima ar jo atstovais pagal įstatymą:
 - 9.3.1. pagalba sprendžiant problemas, trukdančias mokinio ugdymo(-si) procesui;
 - 9.3.2. pagalba pasirenkant būsimą profesiją;
 - 9.3.3. tėvų (globėjų/rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas.
 - 9.4. darbas su mokyklos bendruomene:
 - 9.4.1. saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas;
 - 9.4.2. savivaldos aktyvinimas.
 - 9.5. darbas su socialiniais partneriais (policija, Marijampolės PPT ir kt.) siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.
- 10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:
 - 10.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų/rūpintojų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją);
 - 10.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ar mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;
 - 10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas — ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;
 - 10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;
 - 10.5. nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas gimnazijoje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

11. **Klasių vadovai ir mokytojai** teikia pagalbą savo klasės mokiniams:

11.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(-si) bei branda;

11.2. siekia pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;

11.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenimą;

11.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

11.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;

11.6. informuoja tėvus (globėjus/rūpintojus) apie išylančias problemas;

11.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

11.8. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

12. **Pagalbos mokiniui specialistai** (psichologas, specialusis pedagogas, logopedas, socialinis pedagogas) teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą:

12.1. **psichologinė pagalba** — teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai), mokytojai (gavę tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimą), prašo Vaiko teisių apsaugos tarnyba (jeigu tėvai nesirūpina vaiku). Teikiant psichologinę pagalbą vykdoma:

12.1.1. mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant;

12.1.2. gabių mokinių įvertinimas;

12.1.3. mokinių ir jų tėvų konsultavimas karjeros ugdymo klausimais.

12.2. **socialinė pedagoginė pagalba**, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje — teikiama mokiniui, tėvams ar teisėtiems vaiko atstovams, mokytojams ir kitiems mokykloje dirbantiems specialistams:

12.2.1. problemų, susijusių su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo) vertinimas ir sprendimas;

12.2.2. darbas su mokiniams, priklausomais nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą;

12.2.3. pagalba tėvams ar teisėtiems mokinio atstovams ugdant savo vaiką (suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

12.2.4. bendradarbiavimas su klasių vadovais, kitais pedagogais, specialistais, mokyklos administracija sprendžiant mokinių socialines-pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

12.2.5. bendradarbiavimas su klasių vadovais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

12.3. **specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba** — teikiama, kai ją skiria gimnazijos Vaiko gerovės komisija ar PPT, tėvų (globėjų/rūpintojų) sutikimu.

12.3.1. specialiosios pedagoginės pagalbos mokiniams teikėjai — specialusis pedagogas ir logopedas.

12.3.2. specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba vykdoma, kai gimnazijos vaiko gerovės komisijos paskirtos specialiosios pagalbos gavėjų sąrašą, komisijos pirmininko suderintą su PPT, patvirtina direktorius.

13. **Socialinis pedagogas** koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą gimnazijoje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasės vadovo ar mokytojo kompetencijos.

14. Sveikatos priežiūros specialistas — dirba bendradarbiaudamas su gimnazijos bendruomene, kitais sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pedagoginės pagalbos ir kitų suinteresuotų tarnybų specialistais:

14.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams/rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

14.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (mokyklos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) gimnazijos bendruomenei;

14.3. inicijuoja ir dalyvauja gimnazijos sveikatinimo projektų (programų) rengime bei juos įgyvendinant;

14.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

14.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą;

14.6. dalyvauja gimnazijos darbo grupėse, sprendžiančiose mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas.

15. Gimnazijos vaiko gerovės komisija:

15.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams (globėjams/rūpintojams), saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą;

15.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

16. Ugdymo karjerai koordinatorius:

16.1. teikia sistemingas, kokybiškas ir inovatyvias ugdymo karjerai konsultacijas mokiniams;

16.2. organizuoja integruotas dalyko ir ugdymo karjerai pamokas, klasės valandėles, netradicinio ugdymo dienas bei kitus renginius;

16.3. konsultuoja ugdymo karjerai klausimais mokytojus, mokinių tėvus (globėjus/rūpintojus).
